

Süleyman Demirel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Y.2003, C.8, S.3 s.27-48.

ÖRTÜLÜ KAZANÇ VE DANIŞTAY KARARLARI SECRET FUNDS AND DECISIONS OF DANISTAY

Yrd.Doç.Dr. Dr.Ahmet TEKİN*

ÖZET

Amacı kazanç elde etmek ve bunu ortaklarına dağıtmak olan şirketler, gider veya maliyetlerini şişirmek veya hasılatlarını noksan göstermek suretiyle belli ilişkiler içerisinde buldukları gerçek ve tüzel kişilere şirket bünyesinde oluşması ve kurumlar vergisi matrahına girmesi gereken kazançlarını aktarabilmektedirler. Bu şekilde kurum kazancının azaltılması amacıyla belli kişilere sağlanan haksız kazançlara 'örtülü kazanç' denilmektedir

ABSTRACT

The firms whose purpose is to earn money and to share it with their partners, are able to get their profits higher by rising costs and expenditure or by showing their products less to the persons or juristic persons who deal with directly or indirectly, though they have to pay corporation tax.

Unjust income which is paid some certain persons by means of reducing Corporation's income, is called "SECRET FUNDS".

GİRİŞ

Bilindiği üzere kurumların varlık sebebi kazanç sağlayarak ortaklarına kar dağıtmaktır. Ortaklarından ayrı birer hükmi şahsiyete sahip olan kurumlar, elde ettikleri kazanç üzerinden kurumlar vergisini ödedikten sonra kalan tutarı ortaklarına dağıtır. Buna açık kar dağıtımı denilir. Kurum kazancının bu şekilde açık olarak değil de, üzerinden kurumlar vergisi ödemedi, dolaylı yollarla ortaklara dağıtıldığı durumlarda ise örtülü kazanç dağıtımı söz konusu olur.

Örtülü kazanç dağıtımında, kurum bünyesinde cari dönemde veya daha önceki dönemlerde oluşan karlar ile cari dönemde oluşması beklenen kar, anormal derecede yüksek bedellerle mal veya hizmet satın almak veya anormal derecede düşük bedellerle mal veya hizmet satmak suretiyle, mal

* Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü

veya hizmet satın alınan ya da mal veya hizmet satılan kimselere bir menfaat sağlanmaktadır. Kurumlar vergisi uygulamasında, yüksek bedellerle yapılan tüm alışlarda örtülü kazanç dağıtımı söz konusu olabilmektedir.

Bu makalede Türk Vergi Sisteminde örtülü kazanç kavramı bütün yönleriyle ele incelenmiş ve konu ile ilgili Danıştay Kararları özet halinde verilmiştir.

1.ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI

1.1. Örtülü Kazanç Dağıtımının Kanuni Düzenlemesi

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun kanunen kabul edilmeyen İndirimler başlığı altındaki 15. Maddesinin 3 numaralı bendinde sermaye şirketlerince dağıtılan örtülü kazançların, kurumlar vergisi matrahından indirilmeyeceği belirtildikten sonra, Kanunun 17. Maddesinde de dört bent halinde örtülü kazançla ilgili hususlar sayılmıştır.¹ Ancak Örtülü Kazancı anlayabilmek için Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerini birlikte değerlendirmek gerekmektedir².

1.1.1. Türk Ticaret Kanunu

Türk Ticaret Kanunu'nun 137. maddesinde, ticaret şirketlerinin hükmü şahsiyete haiz olup şirket sözleşmesinde yazılı işletme konusunun çerçevesi içinde kalmak kaydıyla bütün hakları iktisap ve iltizam edebilecekleri hükme bağlanmıştır³.

Ticaret Şirketlerinin (Kollektif, Komandit, Anonim, Limited ve Kooperatif Şirketleri) tüzel kişiliğe sahip bulunmaları , şirket ortaklıkları açısından önemli hukuki sonuçlar doğurmaktadır. Ticaret Şirketlerinde, ortakların gerçek ve tüzel kişiliği ile şirketin tüzel kişiliği birbirinden kesinlikle ayrılmıştır. Şirket ortağı ticari faaliyet çerçevesinde şirket açısından üçüncü kişiden farksızdır. Şirketle ortaklık ilişkisi dışında herhangi bir ticari ilişkiye giren ortak üçüncü şahıslarla aynı konumdadır. Şirket ortaklığı dolayısıyla ortak lehine ve şirket aleyhine, üçüncü şahıslarla yapılan ticari işlemlerinden farklı bir şekilde tasarrufta bulunması mümkün değildir⁴.

Sermaye şirketlerinin, faaliyetleri sonucunda elde ettikleri kazançlar vergilendirildikten sonra kar payı adı altında ortaklara dağıtılmaktadır. Türk Ticaret Kanunu'nun 469. Maddesinde; kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile

¹ H.Hüseyin SAVAS, "Örtülü Kazanç Dağıtımında Emsal ve Danıştay'ın Konuya Yaklaşımı", Vergi Dünyası, Sayı:234, Şubat 2001, s.168-169.

² Levent GENÇYÜREK, "Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Sorunları, Sayı: 143, s.67

³ GENÇYÜREK, a.g.m., s. 68.

⁴ Ömer GÜZELDAL, "Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Sorunlar", Vergi Dünyası, Sayı:250: Haziran 2002, s.139.

kanun ve esas mukavele uyarınca ayrılması gerekli diğer paralar safi kardan ayrılmadıkça kar payı dağıtılmayacağı, 470. maddesinde de, kar payının ancak safi kardan ve bu gaye için ayrılan yedek akçelerden dağıtılabileceği ifade edilmiştir. Bu hükümlere göre, ortaklara kar payı ödenebilmesi için öncelikle hesap döneminin sona ermiş bulunması ve bilanço üzerinden gösterilmiş bir safi karın veya kara tahsis edilebilen serbest yedeklerin mevcut olması gerekmektedir. Ortaklara hesap dönemi sonunda alacakları kar payına mahsuben dönem içinde avans mahiyetinde ödeme yapılması mümkün değildir⁵. Ancak kar dağıtımını ticari bir işlemdir ve TTK hükümleri çerçevesinde yapılır. Bu itibarla henüz vergilendirilmesi henüz yapılmamış yıllara sari iş kazancının, ortaklara dağıtımını için bir engel bulunmadığı gibi, bu dağıtım örtülü kazanç dağıtımını olarak da nitelendirilemez⁶.

1.1.2. Kurumlar Vergisi Kanunu

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17. Maddesinde örtülü kazanç açıklanmıştır. Buna göre:Aşağıdaki hallerde, kazanç tamamen veya kısmen örtülü olarak dağıtılmış sayılır:⁷

i-(2362 Sayılı Kanunun 12inci maddesiyle değişen şekli) Şirket kendi ortakları, ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek ve tüzel kişiler, idaresi, murakabesi veya sermayesi bakımından vasıtalı vasıtasız olarak bağlı bulunduğu veya nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler ile olan münasebetlerinde emsaline göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük fiyat veya bedeller üzerinden yahut, bedelsiz olarak alım, satım, imalat, inşaat muamelelerinde ve hizmet ilişkilerinde bulunursa;

ii-Şirket, 1 numaralı fıkrada yazılı kimselerle olan münasebetlerinde emsaline göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük bedeller üzerinden kiralama veya kiraya verme ilişkilerinde bulunursa;

iii-Şirket,1 numaralı fıkrada yazılı kimselerle olan münasebetlerinde emsaline göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük faiz ve komisyonlarla ödünç para alır veya verirse;

iv-Şirket, ortaklarından veya bunların eşleri ile usul ve furuundan ve 3 üncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhri hısımlarından şirketin idare meclisi başkan veya üyesi, müdürü veya yüksek memuru durumunda bulunanlara emsaline göre göze çaracak derecede yüksek aylık, ikramiye, ücret verir veya benzeri ödemelerde bulunursa⁸.

⁵ Gürol ÜROL, "Örtülü Kazanç Dağıtımını", Mükellefin Dergisi", Sayı:119, Kasım 2002, s.23

⁶ Recep BIYIK, "Avans Kar Dağıtımının Örtülü Kazanç Dağıtımını Karşısındaki Durumu, Yaklaşım, Sayı:103, Temmuz 2001, s.99.

⁷ Doğan ERDEM, "Örtülü Kazanç Dağıtımında Emsal Uygulaması", Vergi Sorunları, Sayı:95,s.23.

⁸ Fatih ACAR, "Şirket Ortaklarının Ödünç Para Verme Sonucu Örtülü Olarak Dağıtılan Kazançlar Kar Payı Olarak Nitelendirilebilir mi?", Vergi Sorunları, Sayı:147, s.54, Nazmi KARYAĞDI, "Örtülü Sermaye Üzerinden Ödenen Faizlerin ve Örtülü Kazanç Dağıtımının Kar Payı Olarak Nitelendirilip Nitelendirilemeyeceği", Vergi Dünyası, Sayı:256, Aralık 2002, s.143.

1.1.3. Gelir Vergisi Kanunu

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun kurumlar vergisi mükellefleri içinde geçerli olan 40. maddesinin birinci bendinde; ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan giderlerin safi kazancın tespitinde indirim olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre genel giderlerin matrahtan indirilebilmesi için yapılan giderlerin ticari kazancın elde edilmesi ile ilgili olması ve işle ilişkisinin açık şekilde kurulabilmesi gerekmektedir⁹.

Kurum ortaklarının şirketten borç para alması, şirketin nakit sıkıntısını artırarak daha fazla kredi kullanılmasına peşin olarak alınabilecek mal ve hizmetlerin vadeli olarak alınması nedeniyle vade farkı ödenmesine ve doğal olarak finansman giderlerinin artmasına yol açacaktır. Şirketin ortaklarından ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olduğu hususu dikkate alınır, kullanılan kredilerden bir kısmının ortağa borç olarak verilmesi bu kısma isabet eden finansman giderlerinin ortaklara ait bir gider olması sonucunu doğurmaktadır. Bu giderler kurum açısından Gelir Vergisi Kanunu'un 40/1. maddesi kapsamında kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmadığından dönem kazancına eklenmesi gerekmektedir.

1.2. Örtülü Dağıtımının Koşulları (Şartları)

Kurum kazancının örtülü sayılabilmesi için Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17. maddesinde belirtilen ve aşağıda açıklanan şartların topluca mevcut olması

gerekmektedir. Örtülü kazanç dağıtım müessesesi işletme bünyesinde ve ekonomik verilere göre objektif değerlendirmelere dayanmaktadır¹⁰.

1.2.1. Kazancın Sermaye Şirketi Tarafından Dağıtılması

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15'inci maddesinin üçüncü bendinde "sermaye şirketlerince dağıtılan örtülü kazançların" indirim olarak kabul edilmeyeceği hükmü yer almaktadır. Madde metninde geçen "sermaye şirketi" kavramından ne anlaşılması gerektiği konusunda iki farklı görüş mevcuttur¹¹.

Birinci görüşe göre 15 ve 17'inci maddelerde birlikte değerlendirildiğinde ve Kanun koyucunun amacı göz önüne alındığında;KVK'nun 1'inci maddesinde kurumlar vergisi mükellefi olarak

⁹ Gelir Vergisi Kanunu, 6.1.1961 Gün ve 10700 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanmıştır, GENÇYÜREK, a.g.m., s.69.

¹⁰ Arif BAŞER,"Örtülü Kazanç, Örtülü Sermaye Sarmalına İlişkin Çözüm Önerileri", Vergi Dünyası, Sayı:235, Mart 2001, s.85.

¹¹ Ömer ÇAKICI,"Örtülü Kazanç Dağıtımında Sermaye Şirketleri Kavramı", Vergi Dünyası, Sayı:230, Ekim 200,s.116.

sayılan tüm kurumların, örtülü kazanç dağıtımları durumunda, bu kazançların KVK'nın 15 ve 17'inci maddeleri gereğince gider olarak kabul edilmemesi gerekir. Zira, örtülü kazanç dağıtımını müessesesi kurum mameleki ile kurum ortak veya sahiplerinin kişisel mameleklerinin ayırımı ve kurum kazancının kurumlar vergisine tabi olmadan kurum dışına aktarılmasını önleme amacıyla getirilmiştir. Bu açıdan sermaye şirketleri ile diğer kurumlar arasında bir farklılık olduğu söylenemez. Örtülü kazanç dağıtımını aslında, ticaret hukuku ile ilgili bir müessesesidir. Kurum kazancı veya varlığının, ortaklardan biri veya bir kısmına, diğer ortakların zararına olacak şekilde aktarılmasını önlemeyi hedefler. Bu nedenlerle, sermaye şirketleri dışındaki kurumlar örtülü kazanç dağıtımını düzenlemesinin dışında kalmamalıdır¹².

İkinci görüşe göre ise, KVK'nın 15/3'üncü maddesinde "sermaye şirketlerince dağıtılan örtülü kazançların" kanunen kabul edilmeyen gider olduğu hükme bağlanmış, 17'inci maddede yer alan 4 bentte ise "şirket" kelimesi ile açıklama yapılmıştır. Bu düzenleme ile söz konusu maddeler sadece sermaye şirketleri için geçerlidir, yani anonim, limited ve eshamlı komandit şirket dışındaki kurumlar hakkında bu maddeler uyarınca işlem yapılmayacaktır. Ancak sermaye şirketleri dışındaki kurumların, noksan vergi ödemek için yaptıkları örtülü kazanç sağlanmasına benzer işlemlerin takipsiz kalacağı anlamına gelmez. Böyle bir durumda genel hükümler uyarınca işlem yapılabilir¹³.

1.2.2. Kazancın Şirket İle Belli İlişkiler İçerisinde Bulunan Gerçek ve Tüzel Kişilere Dağıtılması

Örtülü kazanç dağıtımından söz edilebilmesi için , şirketi zarara uğratan işlemlerde şirket aleyhine aşırı menfaat elde eden karşı tarafın Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17. Maddesinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilerden birisi olması gerekir. Örtülü kazanç elde eden şahıs 17. Maddede sayılan kişilerden birisi değilse, şirket vergileme açısından kabul edilebilir bir ticari zarara uğramış sayılır ve bu şekilde uğratan zararda kaçırma kastının bulunmadığı kabul edilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17.maddesine göre; alım, satım, imalat, inşaat, hizmet, kiralama kiraya verme, ödünç para alma ve ödünç para verme işleri bakımından örtülü kazanç elde edebilecek kişiler; şirketin ortakları, ortakların ilgili bulunduğu gerçek ve tüzel kişiler, şirketin idaresi, murakabesi ve sermayesi bakımından vasıtalı veya vasıtasız olarak bağlı bulunduğu veya nüfusu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişilerdir¹⁴.

Ayrıca ilgili maddede ücret şeklinde örtülü kazanç elde edebilmek için kişiler, şirketin hissedarı, hissedarlarından birinin eşi, usul ve fiirundan 3'üncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhri hısımlarından şirketin idare

¹² Yılmaz ÖZBALCI, Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, s.465,466.

¹³ Mehmet MAÇ, Kurumlar Vergisi, s.690-691, Beyanname Düzenleme Kılavuzu 2000, s.549.

¹⁴ İbrahim Hakkı POLAT, "Vergi Alacağı Uygulamasının Örtülü Kazanç Dağıtımını Anlayışına Etkisi", Vergi Dünyası, Sayı: 195, Kasım 1997, s. 107, GENÇ YÜREK, a.g.m., s.70.

meclisi başkan ve veya üyesi, müdürü veya yüksek memuru durumunda bulunan gerçek kişilerdir¹⁵.

1.2.3. Yapılan İşlemlerin Emsaline Göre Göze Çarpacak Derecede Düşük veya yüksek Bedelle veya Bedelsiz Olması (Örtülü Kazanç Dağıtımında Emsal)

Kurumlar Vergisi Kanununun 17.maddesinde düzenlenen örtülü kazanç dağıtımı şekilleri incelendiğinde, bütün bentlerde, "emsallerine göre göze çarpacak derecede" ifadesi yer almaktadır. Bu nedenle, Kurumun madde hükmünde sayılan kişilerle olan münasebetlerinin örtülü kazanç dağıtımı açısından değerlendirilebilmesi için, söz konusu işlemlerin emsalleri ile kıyaslama yapılması gerekecektir. Aksi halde, Danıştay kararlarında görüldüğü gibi, emsal gösterilmediği ya da gösterilen emsalin örtülü kazanç iddiasına konu işleme benzemediği gerekçesiyle, davaya konu tarhiyat kısmen ya da tamamen kaldırılmaktadır. Bu nedenle, örtülü kazanç iddialarını içeren vergi inceleme raporlarında emsal gösterilmesi zorunludur¹⁶.

Emsal kıyaslamasının, şirketin yabancılara tanıyabileceği en gayri müsait imkanlardan hareketle yapılması gerekir¹⁷. Burada şirketin örtülü kazanç dağıtımı, üçüncü şahıslara vermeyeceği bir menfaatin ortanın elde etmesini sağladığı zaman ortaya çıkacaktır. Ancak gösterilen emsalin; sağlıklı ve isabetli olması, ekonomik ve ticari icaplara uygun olması, örtülü kazanç iddiasına konu işleme yeterince benzemesi ve mükellef tarafından emsal konusunda yapılan itirazın ve buna ilişkin açıklamaların da göz önüne alınması gerekmektedir¹⁸. Kurum tarafından yapılan bu işleme uygulanan bedelin karşılaştırılması açısından, işletme içi emsal, işletme dışı emsal ve kanuni emsal olmak üzere üç grup emsalden bahsedilebilir. Ancak, örtülü kazancın düzenlendiği maddede gerek emsalden ne anlaşılması gerektiği gerekse emsal tespitinde kullanılacak yöntemle ilişkin belirlemenin yapılmamış olması, emsal belirlemede hem işletme içi emsal hem de işletme dışı emsal hem de kullanılabilirdiği ölçüde, kanuni emsal açısından Vergi Usul Kanununun 267'inci maddesi dikkate alınabilir¹⁹.

i. İşletme İçi Emsaller

İşletme tarafından yapılan, aynı nitelikteki işlemler ve bu işlemlere uygulanan bedeller, birbirleri açısından emsal niteliği taşımaktadır. Bu emsallere işletme içi emsaller denmekte olup, örtülü kazanç dağıtımının

¹⁵ Abdullah ÇELİK, "Örtülü Yoldan Sağlanan Kazanç Aktarımları Dolayısıyla Tahakkuk Ettirilen Faizlerde KDV Uygulaması", Maliye Postası, 1 Ekim 2000, s.53.

¹⁶ Şükrü KIZILOĞLU, "Mal Alım-Satımında Örtülü Kazanç", Yaklaşım, Sayı:46, Ekim 1996, s.28.

¹⁷ Zekeriyâ ALŞAN, "Kurumlarda Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Dünyası, Sayı:54, Şubat 1986, s.12.

¹⁸ SAVAŞ, a.g.m., s.169, Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu, 17.0111997 T. Ve E.1995/415, K.1997/6, Şükrü Kızılot, Danıştay K.ve Özelgeler, C.3 Yaklaşım Yayınları Ankara, 1996, s.481.

¹⁹ ERDEM, a.g.m., Vergi Sorunları, Sayı:95, s.24-25.

tespiti açısından bir çok konuda esas alınan emsaldir. İşletme içi emsaller tespit edilebiliyorsa, başka bir emsale gerek yoktur. Örneğin; emsal fiyat olarak, öncelikle işletme içi fiyatlara bakılmalıdır. Emsal fiyat olarak işletme içi emsal fiyat bulunmazsa, aynı faaliyet kolundaki diğer işletmelerin fiyatlarına ya da resmi kurulmuşlarca bu mallar için belirlenmiş olan fiyatlara bakılır²⁰. Ancak sektörel olarak işletme içi emsal uygulaması her zaman mümkün değildir. Bu nedenle; iş yada işlemlerin türleri aynı olan, aynı türden iş ve işlemlerin örtülü kazanç dağıtımı yapılabilecek kişilerle birlikte yapıldığı kurumlar açısından işletme içi emsal kullanılabilir²¹.

ii. İşletme Dışı Emsaller

İşletme dışı emsal, işletme içi emsalin bulunmaması halinde dikkate alınmaktadır. İşletme dışı emsal uygulamasında, aynı konuda faaliyet gösteren ve yapıları (sermaye, kapasite, organizasyon, sevk, idare vb.) itibariyle birbirine benzeyen firmaların, aynı nitelikteki işlemleri ve bunlara uygulanan bedeller birbirleri açısından emsal teşkil etmektedir. Bununla birlikte, emsal alınan kurumların aynı piyasada faaliyet göstermesi, konumlarının ve karşılaştırılan dönemlerin de benzer olması gerekmektedir. İşletme dışı emsal karşılaştırması yapılırken, örtülü kazanç dağıttığı ileri sürülen kurum ile emsal alınan kurumun bezerliklerinin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Farklılık olması halinde ise, bu farklılığın ölçülebilir olması kabul edilmelidir²².

iii. Kanuni Emsaller

Emsali tespit edilmeye çalışılan işlemlere ve bu işlemlere uygulanan bedellere ilişkin olarak ; ilgili kanunlar, bazı ölçü ve emsaller tespit etmişse bunlar kanuni emsallerdir. Kanuni emsaller, genellikle bağlayıcı nitelikte olduklarından ; yapılacak işlemin bedeli ile ilgili olarak, kanunda bir düzenleme yapılmışsa, emsal tespitinde bu düzenleme esas alınacaktır²³.

1.2.4. Kazancın Belli Bazı İşlemler Vasıtasıyla Dağıtılması

Örtülü kazanç dağıtımına konu olabilecek işlemler Kurumlar Vergisi Kanununun 17. Maddesinde alım, satım, imalat, inşaat, hizmet, kiralama, kiraya verme, ödünç para verme ve ücret ödemesi olarak sayılmıştır²⁴.

²⁰ Hasan KURT, "Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Yüksek Mahkemenin Görüşü", Vergi Dünyası, Sayı: 107, Temmuz 1990, s.5.

²¹ SAVAŞ, a.g.m., a.g.m.s.170.

²² ERDEM, a.g.m., s.25.

²³ Hasan YALÇIN, "Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Dünyası, Sayı: 124, Aralık 1991, s.45.

²⁴ M.Bahattin KULU, "Bedelli Sermaye Artırımına İştirak Etmeyen Ortağın Hisse Senetlerinin Nominal Bedelle Alınması Örtülü Kazanç Olarak Görülebilir mi?", Maliye Postası, 15 Ocak 2001, s.58.

1.3. Kazancın Örtülü Olarak Dağıtılabileceği İktisadi İşlemler

1.3.1. Mal Alım ve Satımı, İmalat Ve İnşaat İşlerinin Yapılması, Kiralama ve Kiraya Verme İşlemleri Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17.maddesinde sayılan gerçek ve tüzel kişiler tarafından örtülü kazanç elde edebilme amacıyla şirkete rayiç veya emsal hedefin çok üstünde bir bedelle mal satılabilir, imalat veya inşaat işi yapılabilir, hizmet verilebilir veya kira alınabilir. Ancak satış yapılması halinde yüksek mal maliyeti şirket karını olumsuz etkileyeceğinden, yüksek bedelle satın alınan malın şirket tarafından aynen veya üretim girdisi olarak kullanılmak suretiyle satılması gerekir²⁵.

Genel Gider niteliğinde olan ve doğrudan gider yazılımı olan mal bedelleri karın örtülü olarak dağıtılmasına emare teşkil edebilecektir. Diğer taraftan, amortisman tabi iktisadi kıymet niteliğindeki malların alımında, ayrılan amortismanların emsal bedeli aşan kısmına tekabül eden bölümü örtülü kazanç oluşturacaktır. Mal ve hizmet alındıktan sonra, alış bedeline ilaveten fiyat farkı ödemesi de örtülü kazanç dağıtıldığı iddiasına yol açabilecektir. Şirket tarafından emsal veya rayiç bedelin çok altında bir bedelle veya amortisman tabi iktisadi kıymet satılması, imalat ve inşaat işi yapılması, hizmet görülmesi veya menkul ve gayrimenkullerin kiraya verilmesi halinde emsal bedel ile gerçekleşen satış bedeli arasındaki fark kadar örtülü kazanç doğacaktır. Burada örtülü kazanç dağıtımına yol açabilecek iktisadi işlemin bedelinin yanı sıra, bu bedelin şirkete ödeneceği zaman üzerinde de dikkatle durmak gerekir. Emsale uygun olan bir bedelin geç ödenmesi, şirkete ait paranın faizsiz olarak kullanılması suretiyle kazancın örtülü olarak dağıtılması sonucunu doğurabilecektir.

1.3.2. Ödünç Para Alma ve Verme Suretiyle Örtülü Kazanç Dağıtımı

Örtülü kazanç dağıtımı ile ilgili olarak uygulamada en sık karşılaşılan, üzerinde en çok tartışılan ve bu yüzden de vergi ihtilaflarına en fazla konu olan husus sermaye şirketlerinin emsaline göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük faiz ve komisyonlarla ya da faizsiz ödünç para alıp vermeleridir²⁶.

Kurumlar Vergisi Kanununun 17/3 maddesinden de anlaşılacağı gibi şirketin belli kişilere kullandığı kredi faizsiz veya düşük faizli ise mutad faiz maliyetine nazaran sağlanan menfaatin örtülü yoldan dağıtıldığı kabul edilir. Kurum kazancının muvazaalı yollarla azaltılmasını önleyen temettü olarak ettiği varsayımına dayanmaktadır. Şirket ortaklarına verilen ödünç

²⁵ Ersin ÖZKAN, "Duran Varlık Alımlarında Örtülü Kazanç", Vergi Sorunları, Sayı:148,Ocak 2001, s.64, GENÇYÜREK, a.g.m., s.72.

²⁶ Dinçer AYDEMİR, "Temettü Avansı ve Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Dünyası, Sayı:230, Ekim 2000,s.88-89, GENÇYÜREK, a.g.m., s.73.

paraların, şirket ortaklarının şahsi ihtiyaçlarının karşılanması veya doğacak kara mahsuben avans mahiyetinde verilmesi söz konusu meblağların örtülü kazanç dağıtımı olarak nitelendirilmesine engel teşkil etmeyecektir.

i. Ödünç Para Alıp Vermede Emsal Faiz Oranının Tespiti

Ödünç para alıp verme suretiyle örtülü kazanç dağıtımı konusunda en önemli husus emsal faiz oranının tespiti. Danıştay tarafından verilen kararlarda, kazancın örtülü olarak dağıtıldığına ilişkin karar verebilmesi için, emsalin isabetli olması, emsal gösterilen işlemin örtülü kazanç iddiasına konu olan işleme benzemesi ve mükellefin emsal konusundaki itirazların değerlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir²⁷.

Emsal faiz oranının tespitinde, işletmenin ödünç para alma ve verme dönemindeki ekonomik ve mali yapısı ve işlemlerin esas alınması gerekmektedir. Bunun içinde işletme içi ve işletme dışı verilerden hareket edilecektir. Emsal faiz oranı öncelikle şirket tarafından yapılan işlemlerde aranacaktır. Eğer şirket tarafından herhangi bir banka veya finans kurumundan ilgili dönemde kredi kullanılmış ise ortaklardan alacaklar, ortaklara borçlar, ortaklara borçlar(uzun vadeli) veya diğer cari hesaplarla ortaklara ortaklık işlemleri dışında kullandığı tespit edilen tutarlar için öncelikle şirketin kullandığı kredi için uygulanan faiz nispeti dikkate alınacaktır. Şirket tarafından ilgili dönemde herhangi bir kredi kullanımı söz konusu değilse şirkete ait atıl paranın değerlendirme biçimine (repo, vadeli mevduat, döviz, yatırım fonları, bono v.b.) bakılarak emsal alınır²⁸.

Şirket tarafından yapılan işlemler vasıtasıyla emsal faiz oranının tespit edilememesi durumunda, firma dışı verilerden yararlanılacaktır. İşletme dışı veriler olarak, benzer nitelikteki borç para verme işlemlerine uygulanan cari kredi faiz oranları, vadesiz ticari mevduata uygulanan faiz oranı veya Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranı dikkate alınabilir. Uygulamada emsal faiz oranı genellikle Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde Merkez Bankası'nın kısa vadeli avans işlemlerine ilişkin olarak ilgili dönemlerde uyguladığı faiz oranlarının ağırlıklı ortalaması esas alınmaktadır. Alacağın sermaye koyma taahhüdünün yerine getirilmesinden kaynaklanması halinde emsal faiz oranı Türk Ticaret Kanunu'nun 141 ve 142 maddelerine göre belirlenecektir²⁹. İleri tarihli çekler vasıtasıyla örtülü kazanç dağıtımında bulunma özellikle holding ve içi şirketlerde yoğunluk kazanabilmektedir. Bu yolla grup şirketleri finansman

²⁷ Mehmet ERKAN, "Özel Finans Kurumlarınca Kullanılan "Karz-ı Hasen" İçin Örtülü Kazanç İddiası İleri Sürülebilir mi?", Vergi Dünyası Sayı:230, Ekim 2000,s.63, GENÇYÜREK,a.g.m., s.74.

²⁸ Nazan YILDIZ ve Şebnem Pınar GÜRGÜ,"Ödünç Para Verme Şeklinde Gerçekleşen Örtülü Kazanç Dağıtımları Katma Değer Vergisine Tabimidir?", Vergi Sorunları, Sayı:Ekim 2001, s.38.

²⁹ GENÇYÜREK, a.g.m., s.74.

ihtiyaçlarını herhangi bir ek maliyet yüklenmeden birbirlerinden karşılayarak kazançlarını örtülü olarak dağıtmış olmaktadır³⁰.

ii. Ödünç Para Alma ve Verme Suretiyle Örtülü Kazanç Dağıtımında Katma Değer Vergisi

Sermaye şirketlerinin ortaklarına cari hesap yoluyla borç para verme işlemleri, ticari anlamda bir finans hizmeti olduğundan K.D.V.K.'nın 1/1. maddesi gereğince KDV'ye tabi tutulacaktır. Danıştay 9. Dairesinin 23.11.1997 tarih ve E.1996/3270, K.1997/3335 sayılı kararında, ortaklarına borç para veren şirketin ikrazatçı olarak değerlendirilmesi ve banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulmasının mümkün olmadığı, kurumlar vergisi açısından örtülü kazanç dağıtımında bulunduğu tespit edilen şirketin ortaklarına borç para verilmesi işleminin ticari faaliyet çerçevesinde KDV'ne tabi olacağı ifade edilmiştir³¹.

iii. Ödünç Para Alma ve Verme Suretiyle Dağıtılan Kazancın Hesaplanması

Sermaye şirketlerinin ortaklarına faizsiz veya düşük faizle borç para vermek suretiyle örtülü yoldan dağıtıldığı kazanç tutarının hesaplanması için, öncelikle kurumun esas faaliyet konusu dışındaki işlemlerini dolayısıyla ortaklarına ödünç verdiği veya ortaklarından ödünç aldığı paraların izlendiği ortaklardan alacaklar ve ortaklara borçlar hesaplarında yer alan borç ve alacak tutarlarının yevmiye tarihleri itibarıyla dökümü yapılmalıdır. Yapılan döküm listelerinden yola çıkarak emsale faiz tutarı şirket ortaklarının şirketten çektikleri ve yatırdıkları paraların adetlendirilmesi suretiyle "Emsal Faiz Oranı Tutarı=A*n*t/36000 formülü kullanmak suretiyle hesaplanacaktır.

Yapılan hesaplamalarda Ortaklardan Alacaklar ve Ortaklara Borçlar hesaplarının borcunda kayıtlı olan yani şirketin ortaklara borç verdiği veya ödemediği paralar için kurum lehine hesaplanması gereken faiz geliri, anılan hesapların alacağında kayıtlı olan yani şirketin ortaklarından tahsil ettiği veya borç aldığı paralar için kurum aleyhine hesaplanması gereken faiz giderinden yüksek ise arasındaki farkın dönem kazancına ilave edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde yapılacak inceleme sonucunda; şirketin kendi kaynaklarını ortaklarına bedelsiz olarak veya çok düşük bedellerle kullandırması kurumun kullandığı kredilerle ilgili olarak yüklediği finansman giderlerinin ortakların kullandıkları paralara isabet eden kısmının ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesine ilişkin olmadığından kurumun dönem giderlerinden

³⁰ Onur ELELE, " Grup İçi Şirketlerde Karşılıklı Vadeli Çek Düzenlenmesi Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı", Vergi Dünyası, Sayı:251, Temmuz 2002, s.130

³¹ Yunus ŞENGÖZ, "Sermaye Şirketlerinin Ortaklarına Emsaline Göre Düşük Faizle Ödünç Para Vermek Suretiyle Örtülü Kazanç Dağıtımında Katma Değer Vergisine Tabimidir?", Vergi Sorunları, Sayı:125, s.19-22, Abdullah ÇELİK, "Örtülü Yoldan Sağlanan Kazanç Aktarımları Dolayısıyla Tahakkuk Ettirilen Faizlerde KDV Uygulaması", Maliye Postası, 1 Ekim 2000, s.52-55, GENÇYÜREK, a.g.m., s.75, Gürol ÜROL, "Örtülü Kazanç Dağıtımı II", Mükellefin Dergisi, Sayı:120, Aralık 2002, s.95.

indirilmesi gerektiği veya kurumun ortaklarına düşük bedelle para kullandırmasının Kurumlar Vergisi Kanununun 15 ve 17. maddeleri çerçevesinde örtülü kazanç dağıtımı sayılacağından hareketle mükellef kurum adına cezalı tarhiyat yapılacaktır³².

2. ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI İLE İLGİLİ DİĞER ÖNEMLİ KONULAR

2.1. Örtülü Kazancın Uluslar Arası Boyutu

Gittikçe karmaşıklaşan dünya ekonomisi, örtülü kazancın yalnızca ulusal boyutta olmadığını, çokuluslu kurumlar vasıtasıyla uluslararası bir sonuç olarak da ortaya çıktığını göstermektedir. Hatta çokuluslu firmaların güç ve yapıları düşünüldüğünde asıl sorun uluslararası örtülü kazanç dağıtımında ortaya çıktığı görülmektedir. Bu yapıda firmalar kazançlarını %1 -2 gibi oldukça düşük bir oranda dahi vergilemek için(kazançların miktar olarak hacmi düşünülürse %1-2 oldukça büyük rakamlara tekabül eder) örtülü kazanç dağıtımı yoluyla ülkeler arasında kazanç aktarımı yapabilmektedir. Uluslararası boyutta aktarım fiyatlaması (transfer pricing) olarak adlandırılan husus OECD tarafından da dikkatle izlenmektedir. OECD'nin düzenlemesine koşut Türkiye yaptığı vergi anlaşmalarıyla aktarım fiyatlaması yöntemini dikkate almaktadır. Türkiye'nin vergi anlaşmalarında OECD modelini dikkate almasına ve modelin 9'ncü maddesinde belirtilen hususları vergi anlaşmalarına aktarmasına karşın sorun ve çözüm yöntemleri bu anlaşmalara dayalı ortaya konacak yada çözülecek nitelikte değildir³³.

Aktarım fiyatlaması kısaca çokuluslu şirketlerin vergi yüklerini azaltmak ya da kar transferi yapmak amacıyla bir ülkeden diğer ülkeye fiyat manipülasyonu yoluyla aktarılmasını ifade eder. Ülkemizde bu yöntemle vergi ziyasını önleyici düzenlemeler K.V.K.'nin 1d7'inci maddesiyle sınırlıdır. 17'inci madde kurumlar vergisi yükümlülerini kapsamakta dolayısıyla örtülü kazanç dağıtımı iddiası kurumlar için söz konusu olmaktadır. Bunun dışında ikmalen kişi ve tüzel kişilikler içinse "muvazaa" iddiası gündeme getirilerek re'sen takdir yoluyla tarhiyat istenmektedir.

Ayrıca çifte vergilendirme ve yabancı sermayenin teşviki açısından bakmak gerekir. Örtülü kazanç dağıtımı ya da muvazaa iddiasıyla Türkiye'de yeniden tarhiyata tabi tutulacak kazanç, aktarım fiyatlaması dolayısıyla başka bir ülkede de zaten vergiye tabi tutulmuş olacağından çifte vergilendirme gündeme gelecektir. Ayrıca yabancı sermayenin teşvik edilmesi planlanırken detaylı bir aktarım fiyatlaması mevzuatı çelişecektir³⁴.

³² GENÇYÜREK, a.g.m., s.75-76.

³³ ERDEM, a.g.m., s.25-26.

³⁴ Daha fazla bilgi için bk., Billur Yalıtı SOYDAN, Vergi Sorunları, Sayı:91, Mustafa ÇAMLICA, Vergi Sorunları, Sayı:93, s.92

2.2. Vergi Ziyayı Aranması (Örtülü Kazanç Dağıtımını İçin Hazine Zararının Aranıp Aranmayacağı)

K.V.K.'nın örtülü kazanç müessesini düzenleyen 17'inci maddesinin lafzına bakılırsa, örtülü kazanç dağıtımının oluşması için hazinenin vergi ziyasına uğraması şartı yoktur. Kanun koyucu sayılan durumlarda kazancın örtülü olarak dağıtıldığını kazancı dağıtan şirket açısından indirim konusu yapılamayacağını hüküm altına almıştır.

Bu konularda yargı kararlarında bir istikrar yoktur. Danıştay bazı kararlarında ısrarla vergi ziyayı şartını aramasına rağmen bazı kararlarında ise ise bu şarta bağlı kalmaksızın karar vermiştir³⁵. Örtülü kazanç dağıtımını; bir yandan vergi güvenlik müessesesi olarak hazinenin vergi ziyasına uğramasını ve kazancın vergilendirilmesinde dönem kaymasını önlemekte, diğer taraftan da ticari hayatın normal işleyişine aykırı olan KVK md.17'de sayılan işlemlere karşı, şirketlerin yönetim ve denetiminde yeterli gücü olmayan küçük ortakların haklarını korumakta ve gelirin gerçek mükellef üzerinde kavranarak vergilendirilmesini sağlamaktadır. Kanunda vergi ziyayı aranmaması da örtülü kazanç dağıtımını müessesesinin bu çok yönlü fonksiyonundan kaynaklanmaktadır. Düzenleme bu yönde anlaşılmalıdır³⁶.

2.3. Örtülü Kazanç Dağıtımını Yapılmış Mükelleflerin İşlemlerinin Düzeltilip Düzeltilmeyeceği Konusu

Örtülü yoldan kazanç dağıtımının söz konusu olduğu işlemlerde muvazaalı herhangi bir durum söz konusu değildir. Yani işlemin varlığı ve doğruluğu konusunda bir tereddüt yoktur. Kayıtlarda gösterilen gelir ve giderler doğrudur. Ancak, yüksek bedel tahakkuku ile kazancın örtülü olarak dağıtılması durumunda bu kapsamdaki kısım reddedilmekte düşük bedel tahakkuku yoluyla kazancın örtülü olarak dağıtılması durumunda ise fark ilave kazanç tutarı dikkate alınmaktadır.

Örtülü yoldan kazanç dağıtılan gerçek ve tüzel kişilerin elde ettikleri gelirlerin veya giderlerin düzeltilmesine gerek yoktur. Düzeltme ancak eleştiri konusu olan olayın doğru olup olmadığı hallerde yapılır ki bu durumda da örtülü kazanç müessesesinden değil muvazaalı işlemlerden söz etmek ve eleştiriye bu hukuki gerekçe üzerine dayandırmak gerekmektedir.

2.4. Örtülü Kazanç Dağıtımında Zamanaşımı

Örtülü kazanç dağıtımını şirket karını etkilediği dönem itibariyle tarhiyata konu edilebilir ve tarh zamanaşımı da bu dönem itibariyle başlar. Örneğin bir şirket emsal değeri 50 milyon lira olan bir malı Kurumlar Vergisi Kanununun 17. maddesinde belirtilen kişilerden 1998 yılında 5 milyara satın

³⁵ İbrahim Hakkı POLAT, "Vergi Alacağı Uygulamasının Örtülü Kazanç Dağıtımını Anlayışına Etkisi", Vergi Dünyası, Sayı:195, Kasım 1997,s.108.

³⁶ POLAT,a.g.m., s.108.

almış ve bu malı 2000 yılında satmış ise örtülü kazanç oluşumu 2000 yılında meydana gelmiş olur. Tarh zamanasını da bu yılı izleyen yılın başından itibaren işlemeye başlar.

3. ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI İLE İLGİLİ DANIŞTAY KARARLARI

3.1. Örtülü Kazanç Dağıtımı İle İlgili Danıştay Kararları

Örtülü kazanç müessesesi ile ilgili uygulamalarda Danıştay kararlarının önemli bir yeri bulunmaktadır. Kanunda değişiklik yapılmamasına rağmen alınan Danıştay kararları uygulamaya önemli kaynak teşkil etmektedir. Kararlar sadece sonuçları itibariyle özet halinde verilmeye çalışılmıştır.

1-Danıştay 4.Dairesinin 07.06.1989 tarih ve E.88/3532, K.89/2584 sayılı kararı; Kurum ortağına düşük faizle bor verir ya da ondan yüksek faizle borç alırsa örtülü kazanç dağıtılmış sayılır.

2-Danıştay 4.Dairesinin 25.12.1989 tarih ve E.87/4359, K.89/4393 sayılı kararı; aynı holding bünyesinde yer alan şirketler arasında finans kaynaklarının holding amaçları doğrultusunda işbirliği içinde kullanmak finans ihtiyacı karşılanan şirketlerinde kurumlar vergisi mükellefi olmaları ve vergi kaybına neden olmamaları halinde örtülü kazanç dağıtımı olarak kabul edilmez.

3-Danıştay 4. Dairesinin 02.07. 1997 tarih ve E.88/3490, K.91/2600 sayılı kararı; kurumun kendi ortağına düşük faizle (veya faizsiz) kredi vermesi veya ortağından yüksek faizle kredi alması örtülü kazançtır.

4-Danıştay 4.Dairesinin 28.05.1991 tarih ve E.90/1391, K.91/1987 sayılı kararı; davacı anonim şirketin ortakları aynı olan limited şirkete yüksek miktarda faizsiz borç para vermesi anonim şirketin kendi ticari faaliyetinde kullanarak gelir sağlayacağı nakdini , kendi hissedarlığının bulunduğu bir başka şirkete aktarması yani örtülü kazanç dağıtımıdır.

5-Danıştay 3.Dairesinin 07.04.1994 tarih ve E.93/132, K.94/1141 sayılı kararı; esas sermayenin artırılması amacı ile bankaya bloke edilen meblağın blokajın çözülmesinden sonra bankadan çekilip ortaklara verilmesi ve ortaklara kullanılan bu para için faiz alınmaması örtülü kazançtır.

6-Danıştay 3.Dairesinin 28.02.1994 tarih ve E.92/3670 K.94/1141 sayılı kararı; bankalardan kredi alan şirketin bu krediyi aynen, ilişki içinde olduğu şirkete kullandırması normal olup bu kullandırma için faiz ve komisyon alınmaması örtülü kazanç dağıtımıdır.

7-Danıştay 3.Dairesinin 04.10.1995 tarih ve E.94/2456, K.95/2838 sayılı kararı; yönetim kurulu başkanına 33 milyon lira karşılığında satılan bir arsanın bir ay sonra 3.kişiye 500 milyon bedelle satılmış olması yönetim kurulu başkanına örtülü yoldan kazanç dağıtıldığını gösterir.

8-Danıştay 4.Dairesinin 08.03.1995 tarih ve E.94/5729, K.95/993 sayılı kararı , teşhir ve tanıtım amacı ile aynı holding bünyesindeki şirkete yapılan ödemelerin örtülü kazanç olarak nitelendirilmesi için emsal olarak gösterilen kuruluşların verilen hizmetin niteliği verimlilik ve maliyet açısından aynı olması gerekir.

9-Danıştay 3.Dairesinin 17.06.1996 tarih ve E.96/952, K.96/2396 sayılı kararı; aralarında yakın ilişki olan şirketler arasında yapılan emtia satışlarında emsaline nazaran yüksek iskonto uygulaması örtülü kazanç dağıtımdır. Kendisine örtülü kazanç dağıtılan şirketin bu kazancını beyan ederek vergisini ödemiş olması kazancı dağıtılan şirketin bu kazancını beyan ederek vergisini ödemiş olması kazancı dağıtan şirket adına bu nedenle tarhiyat yapılmasını engellemez.

10-Danıştay 4.Dairesinin 17.06.1997 tarih ve E.95/415,K.97/6 sayılı kararı; örtülü kazanç dağıtımından söz edebilmek için emsal alınan kuruluşların iş hacimlerinin, karlılıklarının, öz varlıklarının gelişmelerindeki istikrarın ve verdikleri hizmetin kapsam ve kalitesinin araştırılması gerekir.

11-Danıştay 4.Dairesinin 29.01.1997 tarih ve E.1996/3732, K.97/266 sayılı kararı; şirket ortaklarının cari hesaptan çektikleri paralara faiz hesaplamazsa örtülü kazanç dağıtıldığına karar verilir ancak alınan paraların özel ihtiyaçlarda kullanıldığının tespit olunamaması halinde salınan vergi ve ceza kaldırılır.

12-Danıştay 3.Dairesinin 06.03.1998 tarih ve E.96/5673, K.98/741 sayılı kararı; ortaklara verilen borç paralara faiz tahakkuk ettirilmemesi örtülü kazanç sayılır.

13-Danıştay 11.Dairesinin 13.10.1998 tarih ve E.97/3266, K.98/3399 sayılı kararı; örtülü kazancın tespiti için emsalinden düşük fiyatla satışın ispatı gerekir.

14.Danıştay 4.Dairesinin 24.03.1998 tarih ve E.94/4624, K.95/1798 sayılı kararı; hesap işleyişinin gerçek mahiyeti araştırılmadan salt muhasebe kayıtlarında “ortaklar cari hesabı”nın yer aldığı ve bu hesaptan ortaklara borç para verildiği varsayımı ile matrah farkı saptanmasında yasal isabet görülmemiştir.

15-Danıştay 11.Dairesinin 24.03.1998 tarih ve E.97/1092, K.98/1151 sayılı kararı; kiralama işlemlerinde emsal olarak gelir vergisi kanununun 73. Maddesindeki emsal kira bedeli de göz önünde bulundurulur.

16-Danıştay 3.Dairesinin 22.04.1998 tarih ve E.96/6964, K.98/1348 sayılı kararı; şirketin bağlı olduğu holding bünyesindeki şirketlerden yüksek bedelle satın alarak yine aynı holding bünyesindeki şirketlere düşük bedelle sattığı hisse senetleri nedeniyle uğradığı zarar bir örtülü kazanç aktarımıdır.

17- Danıştay 3.Dairesinin 06.10.1998 tarih ve E.97/4123, K.98/3317 sayılı kararı; şirket ortaklarına karşılıksız olarak verilen büyük miktarlardaki ödünç paraların büyük bir kısmının uzun bir süre ortakların zimmetinde kalması durumunda örtülü kazanç dağıtımı yapılmıştır.

18-Danıştay 4.Dairesinin 11.01.1990 tarih ve E.89/144, K.90/33 sayılı kararı; Mükellef kurumun üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeni ile K.V.K'nun 17(inci maddesinde belirtilen ilişkiler içinde bulunduğu kuruma piyasadaki rakiplerinin fiyatından daha yüksek fiyatla mal satması, örtülü kazanç dağıtımı yapıldığını ifade etmez³⁷.

19-Danıştay 4.Dairesinin 29.01.1997 tarih ve E96/3735, K.97/261 sayılı kararı;Ortaklarına cari hesap yolu ile borç para verdiği halde faiz hesaplamadığı ve bu faize ilişkin fatura düzenlemediğinden bahisle şirket adına kesilen özel usulsüzlük cezasının kaldırılmasına ilişkin Vergi Mahkemesi kararının yerinde olduğu belirtilmiştir.

20.Danıştay 3. Dairesinin E.98/1700, K,99/3185 sayılı kararı; Örtülü kazanç dağıtımı ile ilgili olarak hesaplanan fon payı hesaplaması: 3824 sayılı Kanunun 20'nci maddesi ile yapılan gönderme karşısında fon payının eksik tarh ve tahakkuk ettirilmesi halinde V.U.K.'nun ikmalen ve re'sen tarhiyatı düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına bir engel de bulunmadığından kusur cezalı olarak fon payı alınması gerekmektedir.

21-Danıştay 4.Dairesinin E.92/4441, K.94/1057 sayılı kararı; Aynı holdinge bağlı şirketlerden biri lehine hesaplanan faizin diğerinin giderini teşkil etmesi ve kurumlar vergisinin artan oranlı bir vergi olmaması nedeni ile anılan şirketler arasında faizsiz kredi aktarmaları örtülü kazanç dağıtımı değildir.

22-Danıştay 7. Dairesinin E.93/350, K.94/1062 sayılı kararı; Vergi mahkemesince ortakları aynı olan diğer iki şirketten ve ortaklarından devamlı yüksek miktarlarda alacaklı bulunan davacı şirketin faiz, komisyon, vesaire adları altında herhangi bir bedel almaması karşısında örtülü kazanç dağıttığının kabulü gerektiğinden örtülü olarak dağıttığı kabul edilen tutarın re'sen takdiri ile vergi ve ceza salınmasında kanuna aykırılık bulunmadığı belirtilmiştir.

³⁷ Şükrü KIZILOĞLU, "Mal Alım ve Satımında Örtülü Kazanç", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:46, Ekim 1996.

23- 27.01. 1994 tarih ve E.91/3700, K.94/256 sayılı kararı; Mükellef şirket ile aynı holding bünyesinde bulunan limited şirket arasında cari hesabın, finansman temini hizmeti niteliğinde olduğundan bahisle, örtülü kazanç dağıtımını yaptığı öne sürülen şirketin, aynı holdinge bağlı oldukları bu şirketlerin birisinin lehine hesaplanan faizin diğer şirketin giderini oluşturduğunun anlaşılması karşısında kazancın örtülü olarak dağıtıldığına ilişkin anlaşılmasında kazancın örtülü olarak dağıtıldığına ilişkin kabulüne imkan yoktur³⁸.

24-Danıştay 3.Dairesinin E.94/3928, K.95/156 sayılı kararı; Davacı şirket adına salınan kurumlar vergisi, geçici vergi ve bu vergilere bağlı olarak kesilen kaçakçılık cezalarına karşı açılan dava dosyasının incelenmesinden davacı şirketin hissedarlarının ortak olduğu şirkete emsal bedelinden düşük fiyatla satışta bulunduğu, bankalardan kredi kullanımına ve bu kredilerin faiz ve komisyonunu gider yazmasına karşın ortağın cari hesabına nakit olarak aktarılması, ortakların ortağı bulunduğu bir başka şirketten olan alacağın da tahsil edilmemesi suretiyle uzun süre kullanımına izin vererek kullandığı banka kredisinden fazla paranın kurum dışına aktarıldığına ilişkin, ilgili şirket defter kayıtlarından tespit edilen matrah farkı üzerinden cezalı vergi tarhiyatının yerinde olduğu belirtilmiştir.

25-Danıştay 3.Dairesinin 2.12.191 tarih ve E.91/1765, K.91/3031 sayılı kararı; Finansman sıkıntısı nedeni ile kredi kullanan ve nakdini faizsiz olarak ortağın uzun süreli olarak borç veren şirketin örtülü kazanç dağıtımını yaptığına ilişkin kabulü gerekir³⁹.

26-Danıştay 4.Dairesinin 24.03.1995 tarih ve E.94/4038, K.95/1358 sayılı kararı; Her iki şirketin de aynı holdinge bağlı olduğu, bunlardan biri lehine hesaplanan faizin diğerini giderini teşkil edeceği ve kurumlar vergisi artan oranlı bir vergi olmaması nedeni ile örtülü kazançtan söz edilemez⁴⁰.

27-Danıştay 4.Dairesini E.93/4480, k.94/614 sayılı kararı; Şirketin iş hacmi ve sermaye durumuna göre ilgili yılda ortaklarına işletmeden büyük miktarda para verilmiş ve kredi açılmış olmasına rağmen karşılığında da faiz tahakkuk ettirilmediğinin anlaşıldığı, küçümsenmeyecek bir miktardaki paranın ortaklara borç verilmesi ve karşılığında şirket lehine faiz tahakkuk ettirilmemesinin, örtülü kazanç dağıtımını olduğunu gösterdiği, dava dilekçesinde, ortaklarca, şirketten çekilen paranın sabotaj ve hırsızlık olaylarına karşı bir önlem olarak alındığı ve emanet para alma ve verme şeklinde çalışan cari hesabın örtülü kazanç dağıtımına matuf bir işlem olmadığı iddiası kabul edilmemiştir.

³⁸ Şükrü KIZILOĞLU, "Örtülü Kazançta Vergi Kaybının Somut Biçimde Ortaya Konması Gerektiği", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:47, Kasım 1996.

³⁹ Bünyamin ÖZTÜRK, "Ortaklar Cari Hesabının Örtülü Kazanç Dağıtımını Açısından Değerlendirilmesi", Vergi ve Muhasebeci ile Diyalog, Sayı:1996, 10-11.

⁴⁰ Şükrü KIZILOĞLU, "Örtülü Kazançta Vergi Kaybının Somut Biçimde Ortaya Konması Gerektiği", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:47, Kasım 1996.

28-Danıştay13.Dairesinin 07.03.1990 tarih ve E.89/762, K.90/775 sayılı kararı; Uyuşmazlık konusu olayda demir kütük satan kurumun taşıma olanağının kısıtlı olması nedeniyle taşıma işinin de alıcı firma tarafından yapıldığı, bundan dolayı taşıma bedeli düşülerek fatura düzenlendiği iddia edilmiştir. Satılan kütüklerin emsallerine göre düşük ve maliyet bedelinin altında satıldığı kabul edilirken emsal satışlarının tarihi kıstasları mükellef kurumun iddia ettiği gibi ihracata verilen mallar açısından farklı bir fiyat olup olmadığı ve satışlarda nakliye ücretinin birim maliyete dahil olup olmadığı hususunda kıyaslama ve araştırmanın yapılmamasının hatalı olduğuna karar verilmiştir.

29-Danıştay 4.Dairesinin E.97/142, K.98/163 sayılı kararı; Davacı şirketin büyük oranlı hissesine sahip ortağın cari hesabına yönelik resen tarhiyat yapılmıştır. Sözü edilen ortağın cari hesabında 71 adet işlem yapılmış ve bu işlemlerin 26 adedi borç 45 adedi ise alacak şeklinde işlenmiştir. Söz konusu durum ortağın şirket kasası gibi hareket ettiği savını doğrulamaktadır. Cari hesabın sürekli hareketsiz bir şekilde kalması olayda örtülü kazanç dağıtımının oluşmadığını göstermektedir. Cari hesaba aktarılan paralar nedeniyle örtülü kazanç dağıtımından söz edilebilmesi için ortağa verilen paranın uzun süre faizsiz olarak kullanılması gerekmektedir. Sonuç olarak devamlı işleyen ortaklar cari hesabı nedeniyle örtülü kazanç dağıtıldığı iddiasıyla kısa vadeli kredi faiz oranları esas alınarak yapılan tarhiyatta ve bu tarhiyata karşı açılan kısmen reddine dair mahkeme kararında isabet görülmemiştir.

30-Danıştay 4.Dairesinin E.94/86, K.94/2240 Sayılı kararı; Holding tarafından üretilen malların, holding bünyesine tabi ve yönetim ilişkisi açısından hem holding hem de davacı şirketle bağı bulunan ..A.Ş.ne teşhir ve tanıtım faaliyeti nedeniyle ödenen emsaline nazaran ücretin mukayese kabul edilmeyecek derecede farklılık göstermesi ilişkinin örtülü kazanç dağıtımı olduğunu, diğer yandan ilgili anonim şirketin kuruluşundan beri devamlı zarar etmesi de davacı şirket tarafından da bu şirkete teşhir ve tanıtım giderlerini emsallerine nazaran yüksek miktarlarda ödenmiş olması olayda örtülü kazanç dağıtımının varlığını ortaya koymaktadır. Kısaca holdinge bağlı ve yönetimlerinde etkili olduğu iki şirket arasında teşhir ve tanıtım sözleşmesi yapılarak bu sözleşme uyarınca şirketin pazarlayacağı ürünlerin teşhir ve tanıtımı yapılmış ve emsaline nazaran yüksek ücret ödenmiştir. Bu ilişki örtülü kazanç dağıtımı olarak kabul edilmiştir.

31-Danıştay 3. Dairesinin 17.02.1988 tarih ve E.87/308, K.88/482 sayılı kararı; Sermaye payının yarısından fazlasına sahip olduğu şirkete verilen krediler için tahakkuk eden faiz ve komisyon alacağından vazgeçen kurumun örtülü kazancı dağıttığı kabul edilir.

32-Danıştay 3. Dairesinin 10.12.1990 tarih ve E90/1414, K.90/3381 sayılı kararı; Toptancı firmaya uygulanan iskonto ile perakende satıcılara uygulanan iskonto haddinin emsal alınmasının ekonomik ve ticari icaplara uygun düşmediği, bu bakımdan biri diğerine emsal olmayan iskonto

oranlarından hareketle satışın düşük yapıldığı ve bu suretle örtülü kazanç dağıtımında bulunulduğu gerekçesi ile yapılan tarhiyatta yasal isabet yoktur.

33-Danıştay 3.Dairesinin E.97/205 ve K.98/3658 sayılı kararı; Davacı şirket tarafından ihtilafli dönemde şirket ortaklarına karşılığında faiz tahakkuk ettirilmeksizin ödünç para verilmesi suretiyle örtülü kazanç dağıtımı yapıldığı anlaşıldığından adat uygulaması yoluyla re'sen takdir olunan matrah farkı üzerinden tarhiyat yapılmasında yasaya aykırılık görülmemiştir.Dava konusu olayda bankaların uyguladığı mevduat faizi oranının esas alınmalıdır.Bu nedenle matrah farkının kredi faiz oranı uygulanması suretiyle belirlenmesin de hukuka uyarlık görülmemiştir⁴¹.

34-Danıştay 3.Dairesinin E.87/1688 , K.88/229 sayılı kararı; 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesi hükmü uyarınca kurum kazancının kısmen veya tamamen örtülü bir şekilde dağıtılmış sayılabilmesi için yapılacak emsal karşılaştırılmasında, uğraş konuları farklı olan şirketlerden, bağlı bulunduğu holding şirketlerinin aldığı hizmet bedellerinin esas alınmasında yasal isabet yoktur.

35-Danıştay 4.Dairesinin 17.2.1988 tarih ve E.87/308, K.88/482 sayılı kararı; Bir bankanın %87 oranında ortağı bulunduğu anonim şirkete açtığı krediler için faiz ve komisyon almamış olması örtülü kazanç dağıtımı sayılır⁴².

36-Danıştay 3.Dairesinin 4.5.1998 tarih ve E.94/104 ve K.95/495 sayılı kararı; Kurumun 1991 hesap dönemi satışlarının tamamına yakınının vadeli olarak yapılması vadeli satışlara ilişkin kayıtların alıcılar ya da alacak senetleri hesabında izlenmesi gerekirken ortaklar cari hesabında izlendiği dolayısı ile ortaklar cari hesabının borcunda olduğu için ortaklara örtülü kazanç dağıtıldığı gerekçesi ile cezai tarhiyat yoluna gidilmiştir. Ancak 1991 yılında yapılan satışlara ait alacakların bir kısmının 1992 yılına sarktığı, dolayısı ile muhasebe kayıtları gereği şirketin kasasına girmiş gibi görünen bu miktarların şirketin kasasına girmediğinin anlaşılması nedeni ile söz konusu tarhiyatı bozan... Vergi Mahkemesi kararının aynı gerekçelerle aynen onanmasına karar verilmiştir.

37- Danıştay 3.Dairesinin E.93/1264, K.93/2803 sayılı kararı ; K.V.K.'nın 17/3. Maddesine göre bulunan matrah farkında inceleme elemanınca ortaklar cari hesabının dönem başı ve dönem sonundaki borç bakiyesine ilişkin farkı dikkate alarak kurumun ortaklarına borç para verdiği halde faiz geliri tahakkuk ettirmediği dolayısıyla örtülü kazanç dağıttığından bahisle..... TL'sı matrah farkı tespit edilmiş olmasına rağmen, hesaptan sürekli para çekilmediği devamlı olarak para yatırılıp çekildiği ortada iken ve çekilen paraların uzun süreler itibariyle ortaklar üzerinde kalarak menfaat

⁴¹ Okan ÖZANDAÇ, "Örtülü Sermaye ve Örtülü Kazanç Dağıtımı Konularında Verilmiş Danıştay Kararları", Vergi Sorunları, Sayı:146,s.251.

⁴² Şükrü KIZILOĞLU, " Örtülü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı", Yaklaşım Yıl:4, Sayı:45, Eylül 1996.

sağlandığı somut bir şekilde ortaya konulmadan ve cari hesap işlemlerinin gerçek mahiyeti araştırılmadan salt ortaklar cari hesabının ..... TL olduğu halde, dönem sonunda..... TL'sına yükselmesi nedeniyle kurumun ortaklarına örtülü kazanç dağıttığı şeklinde değerlendirilerek tarhiyat yapılmasında yasal isabet yoktur.

38- Danıştay 4.Dairesinin 19.10.1988 tarih ve E.87/4073, K.88/3511 sayılı kararı, ... diğer taraftan örtülü kazanç dağıtıldığının kabul edilebilmesi için ilgili kurumlar arasındaki çeşitli ilişkilerin, bu kurumların ödeyecekleri vergilerin azaltılması veya vergilendirilecek kazancın döneminin kaydırılmasına yönelik olması ve bunun da inceleme ile ortaya konulması gerekmektedir. Olayda bu yönde yapılmış bir inceleme ve tespitte bulunmadığından tarhiyatın terkinine karar verilmiştir⁴³.

39- Danıştay 4.Dairesinin 4.12.1974 tarih ve E.73/2023, K.74/984 sayılı kararı; Mükellef kurumun iplik satışlarının üçte ikisinden fazlasının kendi ortağına, diğer satışlara kıyasla düşük fiyatla yapılmış, buna karşılık yine kendi ortağından yüksek fiyatla iplik satın alınmış olup bu olayın örtülü kazanç olarak nitelendirilmesi yerinde bir uygulamadır⁴⁴.

40- Danıştay 4.Dairesinin 25.12.1997 tarih ve E.96/5195, K.97/5356 sayılı kararı; Davacı şirket adına ortaklarına ve ortakları olan başka bir şirkete verdiği borç para karşılığında faiz almadığı gerekçesi ile tarh edilen vergi ve cezalara ilişkin olarak Vergi Mahkemesince verilen karar gereğince ortaklar cari hesabının incelenmesi ile şirketten çekilen paraların, işçi ücretleri şantiye giderleri, şirkete ait masraf, fatura ve gider belgelerine ait olduğu, bu belgelerle açıklanmak suretiyle bu hesabın kapatıldığı ayrıca ortakların şirkete ödemedeki buldukları değişik zamanlarda hesabın kapatıldığı ayrıca ortakların şirkete ödemedeki buldukları değişik zamanlarda hesabın alacak bakiyesi verdiğinin anlaşıldığı, ortakları aynı olan ve borç para verilen şirketin uyumsuzluk konusu dönemde kazanç beyan ettiği, finans yapısını güçlendirmek amacıyla kaynakların işbirliği içinde kullanılmasının örtülü kazanç dağıtımını olarak kabul edilemeyeceği gerekçesi ile tarhiyatın terkinini öngörülmüştür. Temyiz dilekçesinde yer alan hususlar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden temyiz isteminin reddine karar verilmiştir⁴⁵.

41- Danıştay 3.Dairesinin 07.04. 1994 tarih ve E.93/132, K.94/11093 sayılı kararı; Şirkete ait paranın hiç faiz alınmadan ortaklara kullandırılması, örtülü kazanç dağıtımını sayılır⁴⁶.

⁴³ Şükrü KIZILOL, "Örtülü Kazançta Vergi Kaybının Somut Biçimde Ortaya Konması Gerekliği", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:47, Kasım 1996.

⁴⁴ Şükrü KIZILOL, "Mal Alım Satımında Örtülü Kazanç", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:46, Ekim 1996.

⁴⁵ Şükrü KIZILOL, Danıştay Kararları ve Özelgeler (Muktezalar), Yaklaşım Yayınları, Ankara, Haziran, 1998.

⁴⁶ Şükrü KIZILOL, " Örtülü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı", Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:45, Eylül 1996.

42- Danıştay 3.Dairesinin E.96/399, K.98/92 sayılı kararı; Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17/1 nci maddesinde sermaye yönetim ve denetim bakımından birbirleri ile ilişkileri bulunan kurumlar arasında örtülü kazanç dağıtımı sayılan hallerin düzenlediği, dosyanın incelenmesinden davacı şirket ile.... San A.Ş.'nin belirtilen şekilde ilişkili bulunduğu.... San A.Ş.'nin 1990 yılında davacı şirkete fiyatlandırma politikalarına göre oluşturulan ilgili yıl liste fiyatları üzerinden plastik ürünler sattığının ancak bu satış gerçekleştiğinden sonra ... San A.Ş.'nin davacı şirket satmış olduğu mamüller dolayısı ile zarar ettiği ve % 10 kar marjını yakalayamadığı gerekçesi ile 1991 yılında şirketten 220.000.000. TL fiyat farkı talep edilmesi ve davacı şirketin de bu talebi göz önünde bulundurduğunda örtülü kazanç dağıtımının varlığının ortaya çıktığı bu nedenle işletme dışı emsal aramaya da gerek olmadığından hareketle ..... Vergi Mahkemesince yapılan tarhiyatta isabetsizlik olmadığına karar verilmiştir.

43- Danıştay 3.Dairesinin 10..02.1994 tarih ve E.93/724, K.94/387 sayılı kararı; Sermaye artırımına giden şirketin amaçladığı faaliyete başlayamaması nedeni ile oluşan nakit fazlasını cari hesap yoluyla ortaklara geri ödenmesi ve bu suretle oluşan cari hesaplara faiz tahakkuk ettirilmemesi örtülü kazanç dağıtımı sayılır⁴⁷.

44- Danıştay 4.Dairesinin 24.06.1996 tarih ve E.95/4895, K.96/2794 sayılı kararı;Yasal defter ve belgelerin incelenmesiyle ortaya çıkan vergi inceleme raporlarına istinaden ortaklara cari hesap yolu ile verilen borçlar üzerinden faiz tahakkuk ettirilmeyerek örtülü kazanç dağıtıldığı gerekçesiyle resen kurumlar vergisi tarh edilmiştir. Düzenlenen bu rapora dayanarak yapılan bu tarhiyata karşı vergi mahkemesinde yapılan itiraz sonucunda mahkeme, finansman ihtiyacıyla alınan paralar için yapılan faiz ödemelerinin muhasebe kayıtlarında faaliyet gelir ve giderleri dışında izlendiği, ana ticari faaliyet içinde yer almadığı ve bu nedenle genel gider dağıtımına tabi tutulmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla bu ödemelerin maliyete intikal ettirilmediği ileri sürülerek saptanan matrah farkında isabet bulunmadığına karar vermiştir.

...Buradan hareketle ortaklara cari hesap yolu ile verilen borç üzerinden faiz tahakkuk ettirilmeyerek örtülü kazanç dağıtıldığı ve maliyetlere intikal ettirilmesi gereken faiz ödemelerinin doğrudan gider yazılmayacağına ilişkin matrah farklarına yönelik temyiz isteğinin reddine oy birliği ile karar verilmiştir.

45- Danıştay 4.Dairesinin 21.10.1987 tarih ve E.86/5366, K.87/3001 sayılı kararı;Aralarında kar ortaklığı bulunan iki şirketten A.Ş.'nin kollektif şirkete kredi kullandırması örtülü kazanç dağıtımı olarak kabul edilmez.

⁴⁷ Şükrü KIZILOĞLU, "Örtülü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı", Yıl 4, Sayı:45, Eylül 1996.

46-4.Dairesinin 8.11.1989 tarih ve E.88/3238, K.89/3487 sayılı kararı; Örtülü kazançtan söz edebilmek için yapılan işlemler sonucunda bir vergi kaybına neden olduğunun da somut bir biçimde ortaya konması gereklidir. Hem mükellef şirketin hem de ortakların kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle sabit oranda vergiye tabi olduklarından bir vergi ziyana neden olunması da mümkün değildir.

47-Danıştay 3.Dairesinin 19.06.1997 tarih ve E.96/5968, K.97/2571 sayılı kararı.

..... Kurumun nakit kaynaklarının ortakları adına açılmış olan cari hesaplar aracılığı ile ortaklara karşılıksız olarak kullanılması suretiyle onlara örtülü olarak dağıtılmış olduğundan bahsedebilmek için salt bu hesaplar aracılığı ile ortaklara kaynak aktarılmış olması yeterli bulunmayıp bu kaynakların hangi nedenlerle ortaklara aktarılmış olduğunun her işlem için ayrı ayrı belirlenmesi suretiyle yapılan işlemin niteliği itibariyle örtülü kazanç dağıtma amacına yönelik olup olmadığı açıklanması gerekir.

Olayda ....iş avans niteliğinde ödemelerde bulunup bulunmadığı araştırılmaksızın sadece ortaklara yapılmış olan ödemelerin belli süreler için onların üzerinde kalmış olmasının örtülü kazanç dağıtıldığını göstermesine imkan yoktur.

48-Danıştay 4. Dairesinin 28.05.1991 tarih ve E.90/3911, K.91/87 sayılı kararı; Davacı şirketin, ortakları aynı olan limited şirkete 1982 yılından itibaren yüksek miktarda faizsiz borç para vermeye başladığı saptanmıştır. Şirketin kendi ticari faaliyetinde kullanarak gelir sağlayacağı nakdini, kendi hissedarlarının ortağı bulunduğu başka bir şirkete faiz talep kredi olarak vermesi ortaklarına dolaylı olarak örtülü kazanç dağıttığı anlamına geleceğinden olayda Kurumlar Vergisi Kanununun 17'inci maddesinde de belirtilen unsurların bulunduğu kabulü gerekir.

49- Danıştay 4.Dairesinin 25.04.1995 tarih ve E.94/2111, K.95/1899 sayılı kararı; Ortaklarına cari hesap yoluyla yüksek tutarlarda borç para vererek faiz almayarak örtülü kazanç dağıttığı vergi inceleme raporu ile tespit edilen ...A.Ş. hakkında...Vergi mahkemesi'nin kararıyla söz konusu uyuşmazlık konusunda cari hesabın ortaklara borç para verildiğini gösteren ve tek yanlı çalışan bir hesap niteliği taşıdığı , şirketin borçlarından dolayı faiz ödemek durumunda kalmasına karşın ortaklarına uzun süreli verdiği bu borç karşılığında kurumca faiz tahakkuk ettirilmediği ve bu nedenle Kurumlar Vergisi Kanununun 17.maddesinde geçen örtülü kazanç dağıtımı ile ilgili şartların gerçekleştiği ve bu doğrultuda ortakların cari hesaplarında bulunan borç bakiyelerine borcun ortaklarda kalma süresi itibariyle ve Merkez Bankasının kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranı dikkate alınarak bulunan matrah farkı üzerinden salınan vergide ve kesilen kaçakçılık cezasında isabetsizlik görülmediği ancak hesaplanan fonlarla ilgili yasalarda ikmalen ve re'sen tarh edilen vergiler üzerinden fon alınamayacağına dair herhangi bir hüküm bulunmadığı gerekçesi ile davanın

kaçakçılık cezalı kurumlar vergisine yönelik kısmının reddine , fonlar ve bunlarla ilgili kaçakçılık cezalarının ise kaldırılmasına karar verilmiştir.Vergi Mahkemesi kararı doğrultusunda taraflarca temyiz isteminin reddine oy birliği ile karar verilmiştir.

50- Danıştay 4.Dairesinin 22.04.1998 tarih ve E.97/1998, K.98/1353 sayılı kararı; 1993 yılında davacı şirketin ortakları aynı aileye mensup kişilerden oluşan şirketlerden yüksek fiyatlarla satın aldığı hisse senetlerini düşük fiyatlarla satarak o yılı zararla kapattığı, davacı şirketin hisse senedi sattığı her 3 şirketin de o yılı zararla kapattığı, şirketçe elde edilen yüksek karların aynı şirketler topluluğu içinde bulunan ve zarar eden kurumların zararları içinde gizlenmek suretiyle bu hisse senetlerinin alım satımının yapıldığı böylelikle örtülü kazanç aktarımı gerçekleştirildiği anlaşıldığından Ekonomik Denge Vergisi de dikkate alınarak yapılan tarhiyatı onayan ama kaçakçılık cezasını kusur cezasına çeviren... Vergi Mahkemesi kararına taraflarca itiraz edilmiştir. Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle ...Vergi Mahkemesi Kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle uygun görülmüş temyiz istemine ilişkin dilekçede ileri sürülen iddialar sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından temyiz isteminin reddine ve kararın onanmasına karar verilmiştir.

51- Danıştay 4.Dairesinin 21.12.1988 tarih ve E.88/4804, K.88/5013 sayılı kararı; Ortağına düşük faizle kredi veren ya da yüksek faizle kredi alan kurum örtülü kazanç dağıtmış sayılacaktır.

52- Danıştay 4.Dairesinin 10.3.1997 tarih ve E.96/2383, K.97/794 sayılı kararı; Davacı şirketin uyuşmazlık döneminde yalnızca yurtdışında işleri ile iştigal ettiği, mal ve hizmet alımını ortağı olan ....A.Ş.'nin gerçekleştirdiği hususları tespit edilmiş olup...Vergi Mahkemesi tarafından , yurtdışında bulunan şantiye adına yapılan ve merkez kayıtlarında şantiyeden alacak olarak kaydedilen tutar için mevzuata uygun belge aranması mümkün olmadığı gibi bu tutarlara faiz yürütülmemesi nedeni ile örtülü kazanç dağıtımından söz edilemeyeceğine karar verilmiştir.

Temyiz dilekçesinde yer alan iddialar vergi mahkemesi kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte bulunmamıştır⁴⁸.

53- Danıştay 4.Dairesinin 07.06.1989 tarih ve E.88/3532, K.89/2584 sayılı kararı; Kurumun ortağından düşük faizle borç alması veya vermesi örtülü kazanç dağıtımdır.

54- Danıştay 4.Dairesinin 25.12.1989 tarih ve E.87/4359, K.89/4393 sayılı kararı; Sermaye şirketlerinin holding bünyesinde toplanmalarının amacı yönetim sermaye ve denetim açısından birleşmek suretiyle ticari hayat ve ticari organizasyonlara daha güçlü katılımı sağlamaktır. Durum böyle olunca aynı holding bünyesinde yer alan şirketler arasında finans kaynaklarını holding amacı doğrultusunda işbirliği içinde

⁴⁸ Şükrü KIZILOĞLU, Danıştay Kararları ve Özetler (Muktezalar), Yaklaşım Yayınları, Ankara , Haziran,1998

kullanmak finansman ihtiyacı karşılanan şirketlerin de kurumlar vergisi mükellefi olmaları ve vergi kaybına neden olmamaları durumlarında örtülü kazançtan söz edilemez.

55- Danıştay 3.Dairesinin E.89/1721 ve K.91/ 1228 sayılı kararı; ..Olayda faizsiz ödünç para verme işleminde yarar sağlandığının kanıtlanması davalı idareden değil aksine faizsiz borç para vermek suretiyle hissedarlarının ortak olduğu şirkete bu işlemi ile menfaat sağlamadığının kanıtlanması davacıya ait bulunmaktadır. Bu durumda , davacı şirketin hissedarlarının ortak olduğu şirkete faizsiz ödünç para vererek sözü edilen şirkete menfaat sağlamak üzere örtülü kurum kazancı dağıtımında bulunulduğundan, mahkemece tarhiyatın kaldırılmasına karar verilmesinde yasal isabet görülmemiştir.

56- Danıştay 3.Dairesinin 25.01.1988 tarih E.87/1694 ve K.88/ 181 sayılı kararı; Emsal kıyaslamada ilgili şirketin faaliyet türü iş hacmi karlılığı, öz varlığı, gelişmesindeki istikrar gibi unsurların göz önüne alınması ve uğraş konuları benzer olan şirketlerle somut olarak ölçülebilir ve kavranabilir madde ve hizmetlerin kıyaslanması gerekir.

57-Danıştay 9. Dairesinin 14.06.1993 tarih ve E.92/4919, K.93/ 2582 sayılı kararı; Her iki şirket de anonim şirket olup aynı sabit oranlı kurumlar vergisine tabi olduklarından yıl sonunda oluşan kurum kazancının tamamı davacı şirkete mal edilse dahi bu kazanç üzerinden alınacak vergi miktarı değişmeyeceğinden, örtülü kazancın varlığından söz edilmesinde ve buna dayalı tarhiyatta yasal isabet bulunmadığına karar verilmiştir.

58-Danıştay 4.Dairesinin 17.05. 1999 tarih ve E.98/2502, K.99/2020 sayılı kararı; Şirketin ortağının ortağı olduğu bir şirketten para çekerek, ortağı olduğu bir şirkete borç para verdiği ve her iki şirketin de karlı olduğu olayda vergi kaybı olup olmadığı araştırılmadan ortağın kullandığı borcun örtülü kazanç olduğu iddiasıyla yapılan tarhiyatta isabet yoktur.

59- Danıştay 4.Dairesinin 6.11.1996 tarih ve E.96/2142, K.96/8934 sayılı kararı; Kurumlar Vergisi Kanununun 17/1'inci maddesi hükmünün davacı ile ...firması arasında düzenlenen sözleşmede yer alan hükümlerle birlikte irdelenerek olayın incelenmesinden davacı şirketin ... firmasına reklam ve çeşitli televizyon programları hazırladığı ve pazarladığı , bu ürünlerin ...Tarafından gerçekleştirilen yayımlarının Türkiye'de izleyiciler tarafından net ve kesintisiz izlenebilmesi için gerekli teknik ve ticari altyapıyı oluşturmakla yükümlü tutulduğu anlaşılmaktadır. Davacının söz konusu hizmetleri kendi nam ve hesabına ve kendi mülküyeti altında gerçekleştirmesinin tarafların serbest iradesi ile kararlaştırılmış...söz konusu iktisadi kıymetlerin bakım onarım bedellerinin davacı tarafından gider

kaydedilmesinde kanuna aykırılık bulunmadığından bu matrah farkı yerinde değildir⁴⁹.

60-Danıştay 9. Dairesinin E.96/3270, K.97/3335 sayılı Kararı; ...Kurumlar vergisi açısından örtülü kazanç dağıtımında bulunduğu tespit edilen kurumun ortaklarına borç para vermesi işlemi KDVK'nun 1'nci maddesi anlamında ticari faaliyet çerçevesinde yapılan hizmet olduğundan KDV'ye tabi olmalıdır. Vergi mahkemesince bu işlemin BSMV kapsamına giren işlerden olduğu ve bu nedenle KDVK'nun 17'nci maddesinin e bendi uyarınca KDV'den istisna tutulduğu gerekçesi ile davanın kabulünde ve cezalı tarhiyatın terkininde isabet görülmemiştir.

61-Danıştay 3. Dairesinin 19.10.1987 tarih ve E.87/85, K.87/2311 sayılı kararı; Uyuşmazlık konusu olayda, iki şirket arasında Kurumlar Vergisi Kanununun 17'nci maddesinde yazılı bir ilişki mevcuttur. Bu şirketlerden biri diğerine emsaline kıyasla düşük fiyattan mal satışında bulunmuştur. Fakat bu iki şirket arasında yardımlaşarak üretim yapılması ve üretilen emtia satış bedelinin eşit paylaşımı konusunda bir sözleşme de bulunmaktadır.Söz konusu sözleşmeye istinaden kurum tarafından düşük bedelli satış yapılması işlemi ile örtülü kazanç dağıtımı yapıldığından hareketle yapılan cezalı tarhiyata isabet görülmemiştir.

62- Danıştay 9. Dairesinin 23.12.1998 tarih ve E.98/3295, K.98/5516 sayılı Kararı;Kurumlar Vergisi açısından örtülü kazanç dağıtımında bulunduğu tespit edilen yükümlü şirketin ortaklarına borç para vermesi işlemi KDVK'nun 1.maddesi anlamında "ticari faaliyet çerçevesinde yapılan hizmet "olduğundan KDV'ne tabi olmalıdır. Vergi mahkemesince bu işlemin, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemlerden olduğu, bu nedenle KDVK'nun 17/4-e maddesi uyarınca katma değer vergisinden istisna tutulduğu gerekçesiyle davanın kabulünde ve cezalı tarhiyatın terkininde isabet görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle, vergi dairesi temyiz isteminin kabulünde, Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine oy birliği ile karar verildi.

63-Danıştay 3.Dairesinin 25.06. 1998 tarih ve E.97/3599, K.98/2567 sayılı kararı ; Finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla bankalardan kredi aldığı sabit bulunan davacı şirketin, bu kredilerin şirkete maliyetinden daha düşük faiz karşılığında ortaklarına, ortaklarının aynı zamanda ortak olduğu şirketlere ödünç para vermiş olması davacı şirketin örtülü kazanç dağıtımında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle cezalı tarhiyatı kaldıran vergi mahkemesi kararının uygun olmadığına karar verilmiş ve temyiz istemi oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

64- Danıştay 4.Dairesinin 4.11.1998 tarih ve E.98/2191, K.98/3909 sayılı kararı ; Ortağı olduğu anonim şirketin, yıl içinde yapacağı

⁴⁹ Şükrü KIZILOĞLU, Danıştay Kararları ve Özelgeler (Muktezalar), Yaklaşım Yayınları, Ankara, Haziran, 1998.

sermaye artırımına mahsuben “avans verilmesi” olayında, avansların yıl sonundan önce sermaye artırımını ile kapatıldığı saptandığı durumlarda, bu işlemlerin borç para verme değil” sermaye artırım avansı verme işlemi olduğuna hükmedilir ve örtülü kazanç dağıtımını açısından vergilendirilmez.

65- Danıştay 4.Dairesinin 4.11.1998 tarih ve E.98/2191, K.98/3909 sayılı kararı ; Vasıtaların düşük bedelle satıldığı hususunun, model, yaş kullanılış durumu itibariyle emsalleri ile mukayese edilerek ortaya konulmadığı anlaşıldığından, söz konusu vasıtaların emsaline göre düşük bedelle satılmak suretiyle vazgeçilen kazancın örtülü olarak dağıtıldığından söz edilemez.

66- Danıştay 3.Dairesinin 02.01.1998 tarih ve E.96/398, K.98/91 sayılı kararı ; Ortağı olduğu şirkete normal liste fiyatı üzerinden satış yapan şirketin, yıl sonunda aynı şirkete fiyat farkı faturası keserek fiyat farkı istemesi şirketin de bunu itirazsız ödemesi olayında, fiyat farkını talep eden şirketin ilgili yılda yatırım indiriminden de yararlandığı göz önüne alındığında, örtülü kazanç dağıtıldığı sonucuna varılır ve dağıtılan örtülü kazanç kurum kazancının tespitinde indirimine konu olamaz.

67- Danıştay 4.Dairesinin 24.03.1999 tarih ve E.98/2327, K.99/1229 sayılı kararı ; i-Ortakların işletmeden çektikleri paraları özel ihtiyaçlarında kullanmadığı sürece örtülü kazanç dağıtımından söz edilmez.

ii- Kiracı ile kiralayan kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle bir tarafın gideri diğer tarafın gelirini teşkil edeceğinden, ortada vergi ziya-ı da bulunmaması nedeniyle örtülü kazanç dağıtımını yapıldığından bahisle bulunan matrah farkında ve ikmalen veya re’sen yapılabilecek tarhiyatlarda fon payı alınması mümkün değildir.

68- Danıştay 4.Dairesinin 14.0.1999 tarih ve E.97/4844, K.99/1374 sayılı kararı; Anonim Şirketin, ortağı olduğu limited şirkete % 25 karla satılabilecek bir malı %1 karla satması olayında, kazancın diğer şirkete aktarımı söz konusu olmaktadır.

SONUÇ

Örtülü kazanç müessesesi KVK’nun hükümlerinde değişiklik yapılmayan nadir yasal uygulamalardandır. Maddelerin düzenlenme tarihlerinden bu güne kadar geçen süreçte, ülkenin sosyal ve ekonomik koşul ve ihtiyaçları değişmesine karşın, bu müesseselerle hiç oynanmamış, uygulama yargı içtihatları ile yön bulmuştur. Oysa yapılması gereken işlem özellikle, maddelerin günün koşullarına uygun yasal değişikliklerin yapılması ve idari uygulamalarda buna göre yeni yöntemlerin belirlenmesidir.

Uygulamada çok sayıda Danıştay kararının alındığını görülmektedir. Alınan Danıştay kararları doğrultusunda örtülü kazancı bütün yönleriyle

kavrayacak, sadece Kurumlar Vergisi açısından değil diğer vergi yasalarında tereddüte yer vermeyecek bir biçimde açık, anlaşılır ve uygulanabilir yasal değişikliklere yer verilmelidir. Ayrıca örtülü kazanç ile ilgili olarak uluslararası vergileme boyutu da gözden uzak tutulmamalıdır.

Örtülü kazanç dağıtımının tespiti açısından öncelikle, işletme içi emsal araştırılmalıdır. İşletme dışı emsal araştırması, ancak işletme içi emsalin tespit edilememesi halinde başvurulacak bir yöntem olmalıdır.

KVK 17'nci maddesi bir vergi güvenlik müessesidir. Örtülü kazanç müessesesi mutlaka korunmalıdır. Örtülü kazanç dağıtımını asıl olarak devletin vergi alacağını koruyucu bir düzenleme olmakla birlikte hem de küçük ortakların haklarını koruyan bir düzenlemedir. Bu madde sayesinde hakim ortakların işletmenin kaynaklarını başka şirketlerine veya kendilerine aktarılması önlenmektedir. Günümüzde şirketlerin vergi matrahını azaltmak için en çok kullanacakları yöntem örtülü kazanç müessesidir. Örtülü kazanç kaldırılırsa veya işlemez hale gelirse devletin vergi kaybı çok olur. 4369 sayılı yasa hükümleri değiştirildiği için kayıt dışı ekonominin boyutları artacaktır (Gelirin tanımı). Ancak kayıt dışı ekonominin kayıt içine alınması yönündeki önlemler alındıkça özellikle büyük ölçekli firmaların dolayısıyla büyük ölçekli firmalarda inceleme yapan kamuya bağlı ya da bağımsız denetçilerin örtülü kazanç dağıtımını gibi vergisel müesseselerle daha çok ilgileneceklerdir. Yapılacak değişikliklerde kayıt dışı ekonomi ve örtülü kazanç ilişkisi gözden uzak tutulmamalıdır⁵⁰.

KAYNAKÇA

1. **ACAR, Fatih.** "Şirket Ortaklarının Ödünç Para Verme Sonucu Örtülü Olarak Dağıtılan Kazançlar Kar Payı Olarak Nitelendirilebilir mi?", Vergi Sorunları, Sayı:147, s.54.
2. **ALŞAN, Zekeriya.** "Kurumlarda Örtülü Kazanç Dağıtımını", Vergi Dünyası, Sayı:54, Şubat 1986,s.12.
3. **AYDEMİR, Dinçer.** "Temettü Avansı ve Örtülü Kazanç Dağıtımını", Vergi Dünyası, Sayı:230, Ekim 2000,s.88-89.
4. **BAŞER, Arif,** "Örtülü Kazanç, Örtülü Sermaye Sarmalına İlişkin Çözüm Önerileri", Vergi Dünyası, Sayı:235, Mart 2001, s.85.
5. **BIYIK, Recep.** "Avans Kar Dağıtımının Örtülü Kazanç Dağıtımını Karşısındaki Durumu, Yaklaşım, Sayı:103, Temmuz 2001, s.99

⁵⁰ Mesut Koyuncu, "Örtülü Kazanç Dağıtımını Müessesesinin Gider Niteliği ve Müessesenin Katma Değer Vergisi Açısından İrdelenmesi", Vergi Dünyası, Sayı:250, Haziran 2002,s107.

6. **ÇAKICI,Ömer.**”Örtülü Kazanç Dağıtımında Sermaye Şirketleri Kavramı”, Vergi Dünyası, Sayı:230, Ekim 200,s.116.
7. **ÇELİK, Abdullah.** “Örtülü Yoldan Sağlanan Kazanç Aktarımları Dolayısıyla Tahakkuk Ettirilen Faizlerde KDV Uygulaması”, Maliye Postası, 1 Ekim 2000, s.53.
8. **ÇELİK, Abdullah.**”Örtülü Yoldan Sağlanan Kazanç Aktarımları Dolayısıyla Tahakkuk Ettirilen Faizlerde KDV Uygulaması”, Maliye Postası, 1 Ekim 2000, s.52-55.
9. **ELELE ,Onur.** “ Grup İçi Şirketlerde Karşılıklı Vadeli Çek Düzenlenmesi Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı”, Vergi Dünyası, Sayı:251, Temmuz 2002, s.13
10. **ERDEM, Doğan.** “Örtülü Kazanç Dağıtımında Emsal Uygulaması”, Vergi Sorunları, Sayı:95,s.23.
11. **ERKAN,Mehmet.** “Özel Finans Kurumlarınca Kullanılan “Karz-ı Hasen” İçin Örtülü Kazanç İddiası İleri Sürülebilir mi?”, Vergi Dünyası Sayı:230, Ekim 2000,s.63.
12. **GENÇYÜREK,Levent .**“Örtülü Kazanç Dağıtımı”, Vergi Sorunları, Sayı:143, s.67-68.
13. **GÜZELDAL, Ömer,**“ Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Sorunlar“, Vergi Dünyası, Sayı:250:Haziran 2002, s.139.
14. **ÜROL ,Gürol ,”** Örtülü Kazanç Dağıtımı I”, Mükellefin Dergisi”, Sayı:119, Kasım 2002, s.23
15. **ÜROL ,Gürol ,”** Örtülü Kazanç Dağıtımı II”, Mükellefin Dergisi”, Sayı:120, Aralık 2002, s.95
16. **KARYAĞDI,Nazmi.** „Ötülü Sermaye Üzerinden Ödenen Faizlerin ve Örtülü Kazanç Dağıtımının Kar Payı Olarak Nitelendirilip Nitelendirilemeyeceği”, Vergi Dünyası, Sayı:256, Aralık 2002, s.143
17. **KIZILOT, Şükrü.** Danıştay Kararları ve Özelgeler (Muktezalar), Yaklaşım Yayınları, Ankara, Haziran , 1998.
18. **KIZILOT, Şükrü.** “Mal Alım-Satımında Örtülü Kazanç”, Yaklaşım, Sayı:46, Ekim 1996,s.28.
19. **KIZILOT, Şükrü.** “Örtülü Kazançta Vergi Kaybının Somut Biçimde Ortaya Konması Gerektiği “, Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:47, Kasım 1996.

20. **KIZILOL,**” Şükri.” Örtülü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı”, Yaklaşım, Yıl:4, Sayı:45, Eylül 1996.
21. **Koyuncu,**Mesut , “Örtülü Kazanç Dağıtım Müessesesinin Gider Niteliği ve Müessesenin Katma Değer Vergisi Açısından İrdelenmesi”, Vergi Dünyası, Sayı:250, Haziran 2002,s107.
22. **KULU,** M.Bahattin .“Bedelli Sermaye Artırımına İştirak Etmeyen Ortağın Hisse Senetlerinin Nominal Bedelle Alınması Örtülü Kazanç Olarak Görülebilir mi?”, Maliye Postası, 15 Ocak 2001, s.58.
23. **KURT,** Hasan. “Örtülü Kazanç Dağıtım ve Yüksek Mahkemenin Görüşü”, Vergi Dünyası, Sayı:107, Temmuz 1990, s.5.
24. **MAÇ,**Mehmet. Kurumlar Vergisi, s.690-691, Beyanname Düzenleme Kılavuzu 2000,s.549.
25. **ÖZANDAÇ,** Okan.”Örtülü Sermaye ve Örtülü Kazanç Dağıtım Konularında Verilmiş Danıştay Kararları”, Vergi Sorunları, Sayı:146,s.251.
26. **ÖZBALCI,** Yılmaz. Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları,s. 465,466.
27. **ÖZKAN,** Ersin. “Duran Varlık Alımlarında Örtülü Kazanç”, Vergi Sorunları, Sayı:148,Ocak 2001, s.64.
28. **ÖZTÜRK,** Bünyamin. “Ortaklar Cari Hesabının Örtülü Kazanç Dağıtım Açısından Değerlendirilmesi “, Vergici ve Muhasebeci ile Diyalog, Sayı:1996, 10-11.
29. **POLAT,** İbrahim Hakkı. “Vergi Alacağı Uygulamasının Örtülü Kazanç Dağıtım Anlayışına Etkisi”, Vergi Dünyası, Sayı:195, Kasım 1997, s.107.
30. **POLAT,** İbrahim. “Vergi Alacağı Uygulamasının Örtülü Kazanç Dağıtım Anlayışına Etkisi”, Vergi Dünyası, Sayı:195, Kasım 1997,s.108.
31. **SAVAŞ,** H.Hüseyin. “Örtülü Kazanç Dağıtımında Emsal ve Danıştay’ın Konuya Yaklaşımı”, Vergi Dünyası, Sayı:234, Şubat 2001, s.168-169.
32. **ŞENGÖZ,**”Yunus.”Sermaye Şirketlerinin Ortaklarına Emsaline Göre Düşük Faizle Ödünç Para Vermek Suretiyle Örtülü Kazanç Dağıtım Katma Değer Vergisine Tabimidir?, Vergi Sorunları, Sayı:125, s.19-22.

33. **YALÇIN**, Hasan .“Örtülü Kazanç Dağıtım”, Vergi Dünyası, Sayı:124, Aralık 1991,
34. **YILDIZ**, Nazan ve **GÜRGÜ**,Şebnem Pınar,”Ödünç Para Verme Şeklinde Gerçekleşen Örtülü Kazanç Dağıtımları Katma Değer Vergisine Tabimidir?, Vergi Sorunları, Sayı:Ekim 2001, s.38.

DİĞER KAYNAKLAR

1. **193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu.** 6.1.1961 Gün ve 10700 Sayılı Resmi Gazete’de Yayınlanmıştır
2. **5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu.** 10.6.1949 Gün ve 7229 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır
3. **3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.** 2 Kasım 1984 gün ve 18563 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
4. **DANIŞTAY KARARLARI** sayfa sınırlaması nedeniyle kaynakçada ikinci kez verilmemiş ve metin içerisinde yer verilmiştir.